

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Białystok, dnia 05/02/2024

Klinika Alergologii i Chorób Wewnętrznych

Ul. Skłodowskiej 24A, 15-276 Białystok

Opinia o

**Dorobku naukowym, działalności dydaktycznej
i organizacyjnej dr n.med. Andrzeja Namysłowskiego
przeprowadzona w związku z postępowaniem o nadanie tytułu naukowego
doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w
dyscyplinie nauki medyczne.**

Przedmiotem oceny jest dorobek naukowy, dydaktyczny, zawodowy i organizacyjny dr n.med. Andrzeja Namysłowskiego w związku z wnioskiem Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej o nadanie dr n.med. Andrzejowi Namysłowskiemu tytułu naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne. Oceny dokonano na podstawie załączonych akt oraz aktualnego wykazu prac.

Dane personalne, przebieg rozwoju naukowego i pracy zawodowej.

Dr n. med. Andrzej Namysłowski w 1987 roku ukończył studia na I Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie (obecnie Warszawski Uniwersytet Medyczny) uzyskując dyplom lekarza.

W 1998 roku uzyskał stopień doktora nauk medycznych - Instytut Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN - na podstawie rozprawy „Mechanizm wzmocnienia immunologicznego w alloprzeszczepach – dystrybucja alloantygeny i allosurowicy w organizmie biorcy”.

Dr n.med. Andrzej Namysłowski w latach 1988 – 99 pracował w Zakładzie Chirurgii Transplantacyjnej, Instytut Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN jako

doktorant i starszy asystent. W latach 2001 – 06 pracował jako rezydent na Oddziale Kardiologii, Szpital Bielański.

Od 2008 zatrudniony jest na etacie adiunkta w Zakładzie Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii, Wydziału Nauk o Zdrowiu, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

W 2007 r. uzyskał specjalizację w zakresie chorób wewnętrznych.

Dorobek naukowy

Podstawą o ubieganie się przez dr n. med. Andrzeja Namysłowskiego tytułu naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne (zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) jest osiągnięcie naukowe: Znaczenie wybranych swoistych przeciwciał IgE w epidemiologii alergicznego nieżytu nosa i astmy: cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b.

Liczne doniesienia opublikowane na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci wskazują, że alergia i astma są najszybciej rozwijającymi się chorobami wieku dziecięcego i osiągają poziom nawet powyżej 30% częstości występowania w krajach rozwiniętych. Alergiczny nieżyt nosa wieku dziecięcego zwiększa prawie ośmiokrotnie ryzyko rozwoju astmy. Astma z kolei jest istotnym czynnikiem rozwoju przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, schorzenia, które w najbliższym czasie będzie czwartą przyczyną zgonów wśród chorób niezakaźnych. Alergia układu oddechowego zwiększa ryzyko rozwoju chorób wieku 50+, jest istotna dla jakości życia i może stanowić przyczynę wykluczenia społecznego niektórych chorych.

Dlatego niezwykle ważne jest, aby określić czynniki ryzyka odpowiedzialne za okresowy i przewlekły nieżyt nosa oraz astmę oskrzelową. Wieloletnie badania nad problemem epidemiologii chorób alergicznych, prowadzone jako projekt Epidemiologia Chorób Alergicznych w Polsce (ECAP), wskazują na istotne epidemiologiczne znaczenie tych schorzeń i wpływ czynników o bardzo różnej naturze na ich występowanie.

W skład osiągnięcia naukowego dr n. med. Andrzeja Namysłowskiego wchodzi następujące publikacje:

1.Namysłowski A, Samoliński B, Lipiec A. i wsp. The importance of specific IgE antibodies in epidemiology of allergic rhinitis and asthma – the Epidemiology of Allergic Diseases in Poland (ECAP) survey: part one. Influence of allergy risk factors on concentration of specific IgE antibodies in serum. *Advances in Dermatology and Allergology*. 2018; 35(5): 520 – 526. (70 pkt. MNiSzW; IF 1,757)
Wnioski o szczególnym znaczeniu klinicznym:

- Przeciwciała IgE są częściej wykrywane u osób, które wcześniej zaczęły chodzić do szkoły, przedszkola lub żłobka. Wynika to najprawdopodobniej z większej różnorodności alergenów, co silniej stymuluje reakcje alergiczne układu odpornościowego osób stykających się z tymi alergenami w pierwszych latach życia.

- Przeciwciała IgE są rzadziej wykrywane u osób, które w pierwszych pięciu latach życia spały razem z innymi dziećmi w tym samym pokoju. Taka sytuacja prowadzi do częstszych infekcji, co zapewne zmniejsza prawdopodobieństwo reakcji alergicznych w przyszłości.

- Dywany oraz chodniki wychwytyją w mieszkaniu część alergenów roztoczy, nabłonków i pleśni. Brak dywanów oraz chodników sprawia, że stymulacja układu odpornościowego przez te alergeny zwiększa się, wskutek czego częściej wykrywa się skierowane przeciwko nim przeciwciała IgE.

- Przeciwciała IgE przeciwko naskórkowi kota są częściej wykrywane u osób posiadających koty, niemniej jednak domowa styczność osób w wieku od 1 do 4 lat z kotami indukuje częściową tolerancję immunologiczną na ten alergen.

2.Namysłowski A, Lipiec A, Zieliński W... Samoliński B. Stimulation of an immune system by different types of allergens causes seasonal (late spring and summer) factors to increase probability of allergic rhinitis symptoms. *The Epidemiology of Allergic Diseases in Poland (ECAP) survey: part two. Advances in Dermatology and Allergology*. 2021; 38(3): 384-388. (70 pkt. MNiSzW; IF 1,664)

Wnioski o szczególnym znaczeniu klinicznym:

- Stymulacja układu odpornościowego przez różnego rodzaju alergeny modyfikuje jego czynność w taki sposób, że czynniki sezonowe (późna wiosna i lato), najprawdopodobniej alergeny pyłkowe, zwiększają prawdopodobieństwo występowania objawów alergicznego nieżytu nosa.

3.Namysłowski A, Lipiec A, Zieliński W, Samoliński B. Place of residence, gender, month of birth and age influence on the concentration of specific IgE antibodies in serum. *The*

Epidemiology of Allergic Diseases in Poland (ECAP survey): part three. *Advances in Dermatology and Allergology*. 2022; 39(4): 800-805. (70 pkt. MNiSzW; IF 1,664)

Wnioski o szczególnym znaczeniu klinicznym:

- Przeciwciała IgE są rzadziej wykrywane u osób mieszkających na wsi, szczególnie w porównaniu z osobami mieszkającymi w miastach wysoko uprzemysłowionych regionów. Wynika to prawdopodobnie z oddziaływania czynników charakterystycznych dla środowiska miejskiego, nasilających nadwrażliwość na alergenów, takich jak zanieczyszczenia pyłowe, kuchenki na gaz ziemny.
- Przeciwciała IgE są wykrywane częściej u mężczyzn, niż u kobiet. Może to wynikać częściowo z proalergicznego oddziaływania hormonów płciowych męskich i antyalergicznego oddziaływania hormonów płciowych żeńskich.
- Przeciwciała IgE są częściej wykrywane u osób urodzonych w maju-lipcu oraz rzadziej wykrywane u osób urodzonych w sierpniu-październiku. Może to wynikać z oddziaływania odmiennych alergenów sezonowych podczas pierwszych miesięcy życia i/lub podczas okresu płodowego.

4.Namysłowski A, Lipiec A, Zieliński W, ... Samoliński B. The importance of specific IgE antibodies in the epidemiology of allergic rhinitis and asthma (ECAP survey): part four. The relationship between the concentration of specific IgE antibodies in serum and types of asthma. *Advances in Dermatology and Allergology*. 2024, in press (2023 online). (70 pkt. MNiSzW; IF 1,4)

Wnioski o szczególnym znaczeniu klinicznym:

- Swoiste przeciwciała IgE zostały wykryte u 74,3% (klasy 1 – 6) / 69,0% (klasy 2 – 6) osób z astmą atopową, ale również u 9,9% (klasy 1 – 6) / 7,6% (klasy 2 – 6) osób zdrowych.
- U osoby z ujemnym lub słabo dodatnim wynikiem punktowego testu skórno stwierdzenie obecności przeciwciał IgE skierowanych przeciwko temu samemu alergenowi znacząco zwiększa prawdopodobieństwo występowania astmy.
- Przy podejrzeniu astmy atopowej, oznaczenie swoistych przeciwciał IgE jest szczególnie przydatne u osób z ujemnymi lub słabo dodatnimi wynikami punktowych testów skórnych.

5.Namysłowski A, Lipiec A, Zieliński W, Samoliński B. The importance of specific IgE antibodies in the epidemiology of allergic rhinitis and asthma (ECAP survey): part five.

The relationship between the concentration of specific IgE antibodies in serum and types of rhinitis. *Advances in Dermatology and Allergology*. 2024, in press (2023 online). (70 pkt. MNiSzW; IF 1,4)

Wnioski o szczególnym znaczeniu klinicznym:

- Swoiste przeciwciała IgE zostały wykryte u 60,1% (klasy 1 – 6) / 53,3% (klasy 2 – 6) osób z alergicznym nieżytem nosa, ale również u 9,9% (klasy 1 – 6) / 7,6% (klasy 2 – 6) osób zdrowych.
- U osoby z ujemnym wynikiem punktowego testu skórniego stwierdzenie obecności przeciwciał IgE skierowanych przeciwko temu samemu alergenowi znacząco zwiększa prawdopodobieństwo występowania okresowego lub sezonowego alergicznego nieżytu nosa.
- U osoby z ujemnym lub słabo dodatnim wynikiem punktowego testu skórniego na *D. pteronyssinus* lub nabołek kota stwierdzenie obecności przeciwciał IgE skierowanych przeciwko temu samemu alergenowi znacząco zwiększa prawdopodobieństwo występowania przewlekłego lub całorocznego alergicznego nieżytu nosa.
- Warto oznaczać swoiste przeciwciała IgE u osób z objawami okresowego lub sezonowego alergicznego nieżytu nosa oraz ujemnymi wynikami punktowych testów skórnych. Wyniki takiego oznaczenia zwiększają prawdopodobieństwo właściwej diagnozy.

6. Raciborski F, Bousquet J, Namysłowski A,Samoliński B. Dissociating polysensitization and multimorbidity in children and adults from a Polish general population cohort. *Clinical and Translational Allergy*. 2019; 9(4): 1 – 10. (100 pkt. MNiSzW; IF 5,129)
Wnioski o szczególnym znaczeniu klinicznym:

- Długotrwała ekspozycja na alergeny oraz poliwalentne uczulenie są najsilniejszymi czynnikami ryzyka rozwoju wielochorobowości u osób z rozpoznaniem alergii.
- Poliwalentne uczulenie jest szczególnie silnym czynnikiem ryzyka rozwoju wielochorobowości u dzieci.

„Znaczenie wybranych swoistych przeciwciał IgE w epidemiologii alergicznego nieżytu nosa i astmy” - cykl 6 powiązanych tematycznie artykułów naukowych, który jest podstawą do ubiegania się przez dr n.med. Andrzeja Namysłowskiego o nadanie tytułu naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne (jest pierwszym autorem 5 artykułów) stanowi istotny wkład w

rozwój wiedzy alergologicznej. Uzyskane wyniki oraz wysunięte wnioski stanowią istotny wkład w poznanie patogenez, czynników wpływających na rozwój alergii, alergicznego nieżytu nosa i astmy, zasad postępowania i przebiegu choroby. Niezwykle istotne są również wnioski dotyczące szerokiego zastosowania oznaczeń swoistych IgE w diagnostyce wymienionych wyżej chorób.

Pozostałe kierunki badań naukowych.

Istotne osiągnięciem naukowym dr n. med. Andrzeja Namysłowskiego były badania nad mechanizmem wzmocnienia immunologicznego w alloprzeszczepach dotyczące dystrybucji alloantygenów i allosurowicy w organizmie biorcy, stanowiące podstawę rozprawy doktorskiej. Osłabienie reaktywności biorcy na alloantygeny dawcy uzyskuje się poprzez wcześniejsze podanie biorcy przeszczepu: antygenów dawcy (czynne wzmocnienie immunologiczne) i/lub allosurowicy - antysurowicy szczepu wsobnego biorcy przeszczepu, zawierającej przeciwciała przeciwko antygenom transplantacyjnym dawcy (bierne wzmocnienie immunologiczne). Z interpretacji uzyskanych danych wynika, że za przedłużenie czasu przeżycia alloprzeszczepu narządowego w mechanizmie wzmocnienia immunologicznego odpowiada, najprawdopodobniej, zachodzący w narządach limfatycznych i wątrobie gospodarza proces ciągłej eliminacji "złuszczonego" z przeszczepionego narządu antygenów, zarówno niezwiązanych, jak też związanych z krążącymi limfocytami biorcy. Uzyskane dane nie potwierdzają hipotezy blokowania cząsteczek głównego układu zgodności tkankowej przeszczepu jako wyjaśnienia mechanizmu przedłużania czasu przeżycia alloprzeszczepu narządowego. Badanie stanowiły podstawę szeregu publikacji, w tym *Distribution of Alloantigen and Alloantiserum in the Recipient. Annals of Transplantation*, 1999;4(1):31-38. (40 pkt. MNiSzW).

Na uwagę zasługuje również szereg publikacji z okresu pracy dr n. med. Andrzeja Namysłowskiego w Zakładzie Chirurgii Transplantacyjnej, Instytut Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN dotyczących szeroko pojętych tematów z dziedziny transplantologii. Zostały opublikowane w *Transplantation Proceedings*, *Annals of Transplantation*, *Central European Journal of Immunology*, *Polish Journal of Immunology*, *Immunologii Polskiej*. Wykaz prac znajduje się w przesłanej dokumentacji.

Dr n. med. Andrzej Namysłowski uczestniczył również w badaniach naukowych obejmujących:

- Badanie migracji przeszczepionych antynowotworowych komórek cytotoksycznych krwi w organizmie szczura, badanie migracji przeszczepionych komórek szpiku kostnego w organizmie szczura.

- Badanie mechanizmu tolerancji immunologicznej w organizmie szczura po przeszczepieniu unaczynionego allogenicznego szpiku kostnego.

- Badanie wpływu czynników genetycznych i środowiskowych na występowanie chorób alergicznych w Polsce.

Dr n. med. Andrzej Namysłowski jest autorem lub współautorem (na podstawie przesłanej analizy bibliometrycznej Biblioteki Uczelnianej WUM z dnia 06/06/2023):

- 26 oryginalnych pełnotekstowych prac naukowych, 2 prac poglądowych, 18 streszczeń prezentowanych na zjazdach międzynarodowych, 8 streszczeń prezentowanych na zjazdach krajowych, 1 oryginalnej publikacji pełnotekstowej w suplemencie czasopisma, 1 pracy popularnonaukowej.

Sumaryczny Impact Factor wszystkich publikacji 27,145.

Sumaryczna punktacja MNiSW – 655 pkt. Liczba cytowań z dnia 06.06.2023 bez autocytowań w.g. bazy Web of Science 100, w.g. bazy Scopus 129. Index Hirscha z dnia 06.06.2023 w.g. bazy Scopus – 6.

Wykaz uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów. Dr n. med. Andrzej Namysłowski był głównym wykonawcą projektu badawczego Narodowego Centrum Nauki: Znaczenie wybranych swoistych przeciwciał IgE w epidemiologii alergicznego nieżytu nosa i astmy oraz badaniach genetycznych programu Epidemiologia Chorób Alergicznych w Polsce (ECAP) w latach 2011 – 2015.

Wykaz członkostwa w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach. Dr n. med. Andrzej Namysłowski jest członkiem Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej.

Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Dr n. med. Andrzej Namysłowski pracował w Zakładzie Chirurgii Transplantacyjnej, Instytut Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN. Aktualnie jest zatrudniony w Zakładzie Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii, Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny.

Dr n. med. Andrzej Namysłowski prowadził wspólne badania naukowe zakończone publikacją artykułu w Clinical and Translational Allergy w Département de pneumologie et addictologie, Centre Hospitalier Universitaire de Montpellier (prof. Jean Bousquet).

Współpracował w zakresie analizy statystycznej wyników badań naukowych z Katedrą Ekonometrii i Statystyki, Wydział Zastosowań Informatyki i Matematyki, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (prof. Wojciech Zieliński).

Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Osiągnięcia dydaktyczne, wykraczające poza obowiązki nauczyciela akademickiego na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i pomostowych dr n. med. Andrzeja Namysłowskiego obejmują:

- W okresie zatrudnienia w Zakładzie Chirurgii Transplantacyjnej ICMDiK PAN kilkakrotnie był instruktorem na kursie zastosowania technik mikrochirurgicznych.
- W okresie zatrudnienia w Zakładzie Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii WNoZ WUM wykłady dla środowisk lekarskich, na temat diagnostyki alergologicznej in vitro.
- Pozazawodowe osiągnięcie organizacyjne, powiązane z dyscypliną naukową kandydata: 1994 – 98 radny m. st. Warszawy, członek Podkomisji Zdrowia i Pomocy Społecznej.

W podsumowaniu oceny dorobku, osiągnięć naukowych i dydaktyczno-organizacyjnych stwierdzam, że dr n. med. Andrzej Namysłowski jest dojrzałym i kompetentnym pracownikiem naukowym. Jej dorobek należy uznać za prawidłowy we wskaźnikach naukowo-merytorycznych, zakresie prowadzonej tematyki badawczej oraz efektów w postaci praktycznego przełożenia na praktykę kliniczną. Na szczególne wyróżnienie zasługują badania dotyczące wykorzystania oznaczeń swoistych przeciwciał IgE w diagnostyce alergologicznej, alergicznym nieżycie nosa i astmie.

Zarówno oryginalne i wartościowe osiągnięcia naukowe jak i dorobek dydaktyczno-wychowawczy spełniają wymogi ustawy (art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) i w pełni uzasadniają wystąpienie o nadanie dr n. med. Andrzejowi Namysłowskiemu tytułu naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne.

Prof. dr hab.. Ziemowit Ziętkowski
Klinika Alergologii i Chorób Wewnętrznych
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.